

תנועת הדיכאוןיסטים: הפער שבין הפסיכיות המדוכדכנית לבין האופטימיות

by written פרופ' קובי מיכאל | 16.01.2024

ביקורת, שראוי לה להישמע ולהידoon, גם בעת מלחמה, הפכה לאחרונה לקול תרוועת נכאים של כמה מובילי דעה, ששיאה בקריאת "להכיר בהפסד", לקבל את תנאי החמאס לעסקת שחרור האסירים ולסייע את המלחמה.

ביקורת הנכאים אז משקפת פער בלתי נסבל ובלתי מובן בין תחושת ההישג של הכוחות הלוחמים בשטח, נחישות הדרוג הצבאי והמדיני להשלים את המאמץ הצבאי הנדרש להשתתפות המלחמה והביטחון המלא בדבר המשות הקיימת וההכרח שבה. פער דומה קיים בין אותה ביקורת לבין התמייה הציבורית הרחבה במטרות המלחמה והאמון ביכולות להשיג את המטרות, כפי שבאים לידי ביטוי בכל סקר (ראו סקרי המכון למחקר ביטחון לאומי, המכון הישראלי לדמוקרטיה ואחרים). ללא הכרזה או התארגנות פורמללית, קמה, בישראל, הלכה למעשה, תנועה חדשה, תנועת הדיכאוןיסטים. חברים בתנועה זו כל תקשורת ומוביל דעה, למעשה, שנובעת מכך הרבה בולטותם בשיח התקשורתי. השפעתם אינה מוגבלת לדడוק עצמי, ואת המסריהם הם מחללים בהתמדה עיקשת לשיח באופן המיצר תחושה או תודעה של דడוק עמוק, העולם לחחל בתורו ולהשפיע על תחושת הציבור הכללי. פועלתם אינה זדונית וסביר שנובעת מכך עמוק, מפסיכיות על סטרואידים, משבר אמון קשה בכל הנוגע לחוסנה של החברה הישראלית, ליכולות צה"ל ו מביקורת קשה עד ארסית כלפי הדרוג המדיני.

אלא שלא קשור לנסיבות הדడוק והפסיכיות, יש בפועל כדי להשפיע לרעה על רוח הלוחמים, להפיח רוח גבית איתנה במפרשי חמאס וציר ההתנגדות בכללתו ולהזמין לחצים חיזוניים כבדים ומשמעותיים יותר על ישראל, ובכלל זה מצד הממשלה האמריקאי.

הניתחים וההערכות הפסיכיות מקדירים את פני המציאות, שמתעצבת כמציאות מקבילה למציאות בעיני רוב העם ובוודאי למציאות המשתקפת בעיני לוחמי צה"ל ומפקדיו, החווים תחושת הישג משמעותית בשדה הקרב.

מצאי מחקר שערך ד"ר גיל סמסונוב מצביעים על פער עצום שבין רוח תנועת הדיכאוןיסטים לבין רוח העם, בעיקר בקרב בני הדור הצעיר. מחברי המחקר טוענים שאנו עדין לא פחות ממהפץ דור, שbower את כל הפרדיגמות, וכוכן השקפת עולם חדשה.

מדור "לאכפתטי" וגלובלי לאופטימיות כמעט חלוצית, כשחייבים רבים שנפכו מבקשים לחזור ולהילחם. לפי המחקר, 59% מהצעירים מאמנים שישראל חזקה ותנצה וישלה עתיד, ל-58% יש ראייה רק פוזטיבית, ל-28% גם פוזיטיבית וגם נגטיבית ורק ל-14% רק נגטיבית.

57% מגילאי 16-18 מאמינים בחזקה של ישראל ועתידה. הצעירים מבינים את הקשיים כ-

אומרים שישראל תחזור בהדרגה לאיזון, עסקיים מהותיים באזור תיכון עיוון, תוך הצורך להישען על צבא חזק ו-29% חושבים שישראל תתחזק במהרה, תשוב לצמוח וועלם רבים יעלו לישראל. המחקר מראה את המגמה של פחותobilites יותר עבודה, לימודים ושרות צבאי. ובבסוף 57% חושבים שישראל תצא מנצח מהמשבר הנוכחי באמצעות צבאה החזק.

מצאי הסקר מצבאים על רוח איתנה של הדור הצעיר, על אופטימיות מרשימה ובעיקר על רוח התנדבות ואמונה בצדקה הדריך ובעתידה של מדינת ישראל כמדינה העם היהודי. בראיון בתוכניתה של איליה חסון בערוץ 11 ב-13 בינואר 2024, סיכם ד"ר סמסונוב את מצאי מחקרו באמירה שהדור הצעיר דומה הרבה יותר לדור תש"ח ~~קמחוספס~~, ריאלי ולוחם מאשר לדור הורי.

עוצמת הנитוק בין חברי תנועת הדיקאונייטים לבין הלכי הרוח בעם, מייצגת את הפער העצום שבין נגישותם התקשורתיות ובולטותם בשיח הציבורי, לבין עמדותיהם המרכזיים של החברה הישראלית. נוכחותם בתקשורת מאפשרת את הדחד הדכדוך והפסימיות כאשר הקול الآخر, האופטימי אינו נשמע באותה עצמה. אלא שאין בכך כדי להעיד אודות עוצמתו, משמעתו וחשיבותו.

את היגיון הדכדוך ניתן להזות בשלושה מקורות עיקריים: הראשון, ביקורת קשה עד כדי עוינות לדרג המדיני והרצון הפוליטי לראות ממשלה אחרת. השני, חוסר אמון عمוק בעוצמת החברה הישראלית וביכולות של צה"ל להשיג את מטרות המלחמה.

והשלישי, אמונה יוקדת של רבים מביניהם בפתרון שתי המדינות, מהתמכרות לרעיון שאין פתרון זולת הבאת הרשות הפלסטינית לרצועת עזה והקיבעון בדבר הנכסיות האסטרטגי של הרשות הפלסטינית לישראל והכרח שבхиוקה גם במחair התפישות בנוגע לדרישות לשינויים משמעותיים במאפייני תפקודה והתייחסותה לטרור.

הHINGION המנחה זהה מוביל אותם למסקנות עגומות ולעניות דעתנו, גם שגויות, לגבי כושר העמידה של החברה הישראלית לאורך זמן, לגבי ישימות מטרות המלחמה וחטיבות בעת זה ולגבי יכולתו של צה"ל להשיג את מטרות המלחמה.

נראה שהפער שבין הפסימיות המדוכדכת לבין האופטימיות, רוח הלחימה והחוסף החברתי, נשען על הבמה התקשורתי הרחבה שמקבל השיח של הגערין הקשה והמצטמך של הגירה הפרוגרסיבית הישראלית, המתקשה להתנק מתפישות האתמול, ששאריות הרלוונטיות שלה התאינו ב-7 באוקטובר ובעקבותיו.